

Πρωτ/ρου Ιωάννου Άγγελιδάκη

για τή Σωτηρία του Άνθρώπου

χεϊά «τέρατα γής» (= έκπληκτικά σημεία) πού συνυπάρχουν στό μυστήριο τής Ένανθρωπήσεως.

Πρώτον: Τό αίμα είναι τό δομικό στοιχείο τής ανθρώπινης φύσεως. Έδω θά μπορούσαμε νά πούμε ότι πρόκειται για τό πανάχραντο αίμα τής Παρθένου Μαρίας. Τό γενετήσιο αίμα δέν δόθηκε στή γυναίκα για μολυσμό καί κατάρα τής ίδιας καί του κόσμου, αλλά για τήν έκπληρωση του σκοπού τής δημιουργίας καί ειδικότερα για τή σάρκωση του Θεού.

Δεύτερον: Η φωτιά (τό πύρ) είναι τό δεύτερο στοιχείο τής προφητείας. Πρόκειται για τό στοιχείο τής θεότητας. Η φωτιά του Θεού κατεβαίνει ως εύλογία καί όχι ως τιμωρία του ανθρώπου. Η Έκκλησία, στό περιστατικό τής καιομένης καί μή φλεγόμενης βάτου του Μωυσέως (ή όποια καθώς φλέγονταν, δέν καιγόταν καθόλου από τή φωτιά). (Έξοδ. γ' 1-3), είδε μία πρώτη προτύπωση του μυστηρίου του τόκου (σύλληψη) τής Παρθένου Μαρίας. «Τό πύρ τής θεότητας» δέν έκαψε τήν «νηδύν τής Παρθένου» κατά τήν σύλληψη του Θεού.

Τρίτον: Η «άτμεις», ό άτμός δηλαδή, πού προέρχεται από τό νερό είναι τό τρίτο στοιχείο τής προφητείας. Στή Γένεση (α' 20), βλέπουμε ότι ή πρώτη ζωή δημιουργείται μέσα στό παρθενικό ύγρό στοιχείο. Έτσι τό «ύδωρ» συνδέεται από τήν άρχή με τή δημιουργία τής ζωής. Στήν προτύπωση, όπως είδαμε, τό υδάτινο στοιχείο (άτμεις καπνού) αναφέρεται στό Άγιο Πνεύμα καί στή συμβολή του για τή σάρκωση του Λόγου του Θεού. Τό Άγιον Πνεύμα, μέσα στήν παρθενική ύπαρξη τής Θεοτόκου, (πρβλ. «έν τή έρυθρά θαλάσση τής άπειρογάμου») κυφορεί καί δημιουργεί Έκείνον, πού είναι «ή ζωή» (Ιωάν. ιδ' 6) των πάντων.

Η Κυρία Θεοτόκος είναι ό φροντιστής καί ό γενναϊόδωρος (φιλότιμος) έστιάτωρ τής θείας καί θεοποιού τροφής... καί όλων των ύπερφυσικών καί άκτίστων δωρεών του θείου Πνεύματος. Καί αυτών πού δίνει τώρα καί αυτών πού φυλάει για μετά, διά μέσου των όποιων γινόμαστε άδελφοί καί συγκληρονόμοι Χριστού». Η Άειπάρθενος άξιώθηκε νά γίνει τροφός του Κτίστου Της, «ή τό ίδιο γάλα καθ' έκάστην άφθόνως τούτω παρεχομένη προς βρώσιν άμα καί πόσιν, άπόλαυσιν τε καί εύφροσύνην».

Στίς όμιλίες των άγιων Πατέρων προς τήν Παναγία παρατηρείται ή συμπλοκή τής σιωπής με τον λόγο. Συγχρόνως αναλύονται σε έγκωμιαστικούς λόγους. Αυτή ή στάση είναι ή πιό κατάλληλη για να προσεγγίσει κανείς τό πρόσωπο τής Πανάγνου. Νά τήν μακαρίσει, όπως τό έκανε ή άγνωστη γυναίκα του λαού, πού είπε: «μακαρία ή κοιλία ή βαστάσασά σε καί οι μαστοί ούς έθήλασας» (Λουκ. ια' 27).

Σ' ένα τροπάριο ψάλλουμε: «Πώς έκ μαζών σου γάλα βρύεις παρθένε; Πώς τρέφεις τον τροφέα τής κτίσεως;». Ο άγιος Γερμανός Κωνσταντινούπολεως σε λόγο του στήν έορτή του Ευαγγελι-

σμου τής Θεοτόκου λέγει: «Χαίρε κεχαριτωμένη, ή ζωήν φέρουσα, καί τρέφουσα τον τρέφοντα καί γάλα ποτίζουσα...».

Καί ό Βασίλειος Σελευκείας παρουσιάζει τήν Παναγία νά λέγει στον Χριστό: «Τί λοιπόν θά κάνω διά σε; Θα σε θρέψω με γάλα ή θά σε δοξολογήσω; Θα σε ύπηρετήσω ως μητέρα ή θά σε προσκυνήσω ως δούλη; Θα σε άγκαλιάσω ως Υιόν ή θά προσευχηθώ ως εις Θεόν; Θα σου δώσω γάλα ή θά σου προσφέρω θυμίαμα; Τί είναι τό άρρητο αυτό θεύμα τό μέγιστον;».

Καί ό Κτίστης καί Υιός Της - ανταποδίδοντας τό χρέος - Της έδωσε τή χάρη νά γίνει «τροφός... πάσης νοεράς τε καί λογικής φύσεως, άφθόνως παρέχουσα εις τροφήν τε καί πόσιν καί παντοίαν άπόλαυσιν τε καί εύφροσύνη άπόρρητον τάς άκορέστους του θείου Πνεύματος δωρεάς».

Πρίν από τή σάρκωση Του ό Λόγος ήταν «μύρον έφ' έαυτού μένον». Με τή σάρκωση ό Λόγος του Θεού κενούται καί γίνεται «μύρον έκκενωθέν». Καί ή Κυρία Θεοτόκος, ή όποια κυφορήσε καί γέννησε τον Χριστό, έγινε «μυροθήκη του μυριπνόου μύρου». «Φέρει Χριστόν ώσπερ μύρον άκένωτον, τό νοητόν ή Παρθένος άλάβαστρον, καί τούτο προέρχεται έν σπηλαίω πνεύματι άποκενώσαι σαφώς, όπως πληρώση τής ευωδίας αυτού τάς ψυχάς ήμών».

Η έλευση του «θείου μύρου» στον κόσμο μας είχε ένα ευεργετικό αποτέλεσμα για τους κοινωνούς καί μετόχους τής ευωδίας του: Η ανθρώπινη φύση, ή όποια πρίν από τή σάρκωση του Λόγου ήταν ή ίδια τείχος πού στεκότανε άνάμεσα στον Θεό καί τον άνθρωπο, έν Χριστώ έγινε μύρο καί γι' αυτό δέν υπάρχει κανένα έμπόδιο για τήν ένωση με τό «θείο μύρο», τον Χριστό.

«Όταν ή σάρκα έθεώθηκε καί ή φύση των ανθρώπων έπήρε ως ύπόσταση τον ίδιο τον Θεό, τό τείχος έγινε πλέον μύρο», λέει ό ιερός Καβάσιλας καί συνεχίζει: «Όπως λοιπόν, αν με κάποια μέθοδο θά ήταν δυνατόν τό μυροδοχείο νά μετατραπεί σε μύρο, δέν θά μπορούσε πλέον τό μύρο νά μείνει κλεισμένο μέσα στό μυροδοχείο, κατά τον ίδιο τρόπο, άφού ή ανθρώπινη φύση έθεώθηκε στό σωτήριο Σώμα, δέν υπάρχει τίποτα πού νά έμποδίζει τό γένος των ανθρώπων από τον Θεό».

Τό μυροδοχείο έγινε μύρο, χρίει τον άνθρωπο καί τον καθιστά χριστό (χρισμένο), όπως Χριστός (άντιστοιχο του έβραϊκού «Μεσσίας») όνομάσθηκε ό Ίησους ως χρισμένος καί όρισμένος από τον Θεό. 19*

Η σάρκωση του Λόγου είναι ή έπίσκεψη πού έκανε ό Θεός στους ανθρώπους: «Έπεσκέψατο ήμάς, έξ ύψους ό Σωτήρ ήμών, ανατολή ανατολών, καί οι έν σκότει καί σκια, εύρομεν τήν άλήθειαν, καί γάρ έκ τής Παρθένου έτέχθη ό Κύριος» (Αυτ. έξαποστειλάριον τής έορτής, ήχος γ'). Στή θεία Λειτουργία ζητάμε νά ζήσουμε τό μυστήριο τής πρώτης έπισκέψεως του Θεού. Καί νά παραταθεί ή θεία Του έπίσκεψη, ώσόντου ό Έρχόμενος έλθει,

όχι ως έπισκέπτης αλλά ως οικοδεσπότης του ανθρώπου καί του κόσμου.

Οί ποιμένες πού προσκύνησαν τό θείο Βρέφος, θά μπορούσαμε νά πούμε πως εκπροσωπούσαν τον πιστό ιουδαϊκό λαό. Οί Μάγοι πού σε λίγο έρχονται καί αυτοί ως προσκυνητές από τήν Ανατολή, κατ' αντιστοιχίαν εκπροσωπούσαν τά έθνη καί τους έθνικούς (Ματθ. β' 1-12). Έτσι στα Ευαγγέλια ό Ίησους παρουσιάζεται από τήν πρώτη κιόλας στιγμή, ότι είναι ό Μεσσίας όχι μονάχα του Ίσραήλ αλλά καί όλου του κόσμου, καί ότι ως Σωτήρας καί Λυτρωτής ήλθε για τήν πνευματική άπελευθέρωση κάθε φυλής καί παντός γένους.

Η σάρκωση του Λόγου έγινε ή θέωσή μας. Η θεία κένωση έγινε δική μας πλήρωση. Η συγκατάβαση του έγινε δική μας ύψωση. Τό πάθος Του, δική μας άπάθεια. Κι ό θάνατός του, μάς έδωσε τή ζωή τήν αιώνια. Ο φιλόανθρωπος Θεός έρχεται νά γεννηθεί καί σήμερα μέσα μας, άρκεί νά τό θελήσουμε.

Μάς τό βεβαιώνει ό άγιος Μάξιμος ό Όμολογητής, λέγοντας στα «θεολογικά» του κεφάλαια: «Ο του Θεού Λόγος, έφ' άπαξ κατά σάρκα γεννηθείς, άεί γεννάται θέλων κατά πνεύμα τοίς θέλουσι καί γίνεται βρέφος, έαυτόν έν εκείνοις διαπλάττων ταίς άρεταίς».

Αυτό τό θείο βρέφος, πού έρχεται από άγάπη καί φιλοανθρωπία νά γεννηθεί μέσα μας, μεγαλώνει καί διαπλάθεται από τήν αύξηση των άρετών μας. Δίχως τίς άρετές ούτε γεννιέται μέσα μας ούτε μεγαλώνει, όσα Χριστούγεννα κι αν γιορτάσουμε.

Τό μυστήριο των Χριστουγέννων, γαληνεύει καί καθαρίζει τον άνθρωπο, εξαγνίζει τήν ψυχή από τά πάθη καί τήν άμαρτία, μεταμορφώνει τον άμαρτωλό διά τής μετανοίας σε Άγιο άνθρωπο.

Ο Έμμανουήλ, ό Υιός καί Λόγος του Θεού τελεσιουργεί με τήν θεία Του Γέννηση τήν άναγέννηση καί θέωση του ανθρώπου. Ο άνθρωπος θεουργείται, αναπλάσσεται, αγιάζεται, καταλαμβάνεται από «τό φώς τής γνώσεως» τής θείας Ένανθρωπήσεως καί ανάγεται στον πλούτο των Χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος.

Ο Έμμανουήλ, πού σημαίνει «μεθ' ήμών ό Θεός», έγκαινιάζει μία άμεση έπαφή μαζί μας, για νά βρούμε καί έμεις τή δύναμη καί τό θάρρος νά συνδεθούμε καί πάλι μαζί Του. Νά τον προσεγγίσουμε καί νά τον γνωρίσουμε. Καί νά δημιουργήσουμε μαζί Του τήν καινούργια σχέση πού θά συνεχιστεί άνανεωμένη στήν αιωνιότητα. Όπου οι άνθρωποι θ' αντικρίζουν τον Θεό όχι «δί' έσόπτρου έν αινίγματι», αλλά «πρόσωπον προς πρόσωπον» (Α' Κορ. ιγ' 12) καί θά συνθέτουν τον ύμνο τής δοξολογίας. «Τω καθημένω επί του θρόνου καί τω άρνίω ή εύλογία καί ή τιμή καί ή δόξα καί τό κράτος εις τους αιώνας των αιώνων» (Αποκ. ε' 13).